DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ IR DARBUOTOJŲ ATSPARUMO KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMO 2026 METAIS APKLAUSOS REZULTATAI

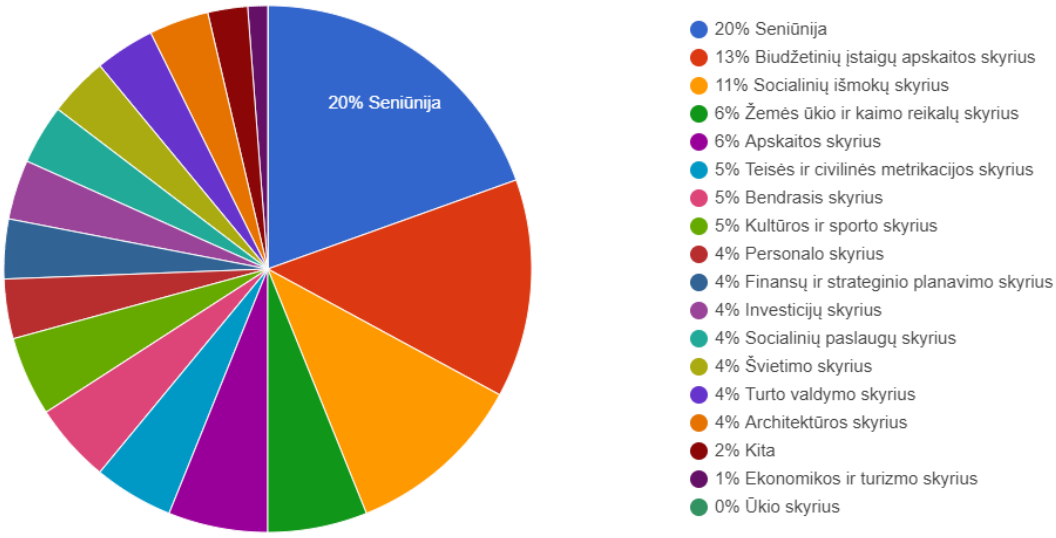
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5 str. 2 d. ir įgyvendinant Varėnos rajono savivaldybės administracijos 2026–2028 metų korupcijos prevencijos veiksmų plano, patvirtinto Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2026 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. DV-190 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės administracijos 2026–2028 metų korupcijos prevencijos veiksmų plano patvirtinimo“, Varėnos rajono savivaldybės administracijos 2026–2028 metų korupcijos prevencijos veiksmų plano įgyvendinimo priemonių plano (toliau – Planas) 2 priemonę – „Atlikti administracijos darbuotojų tolerancijos korupcijai apklausą ir nustatyti darbuotojų atsparumo korupcijai lygi. Rezultatus paskelbti Savivaldybės interneto svetainėje.“, Varėnos rajono savivaldybės administracijoje (toliau – Administracija) nuo 2026 m. rugsėjo 14 d. iki 2026 m. spalio 2 d. buvo vykdoma apklausa „Dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė ir darbuotojų atsparumo korupcijai lygio nustatymo“ (toliau – Apklausa).

Paminėtina, kad atsparumo korupcijai lygio nustatymo metodika yra tvirtinama Vyriausybės nutarimu, tačiau Plano priemonės įgyvendinimo metu Vyriausybė metodikos dar nėra patvirtinusi. Nors atsparumo korupcijai lygio nustatymas šiuo laikotarpiu nėra privalomas, įstaigos, kurios siekia įvairiais būdais skatinti antikorupcinės aplinkos kūrimą, skatinamos atlikti apklausas, lyginamuosius variantus, kitaip įvertinti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo rezultatus.

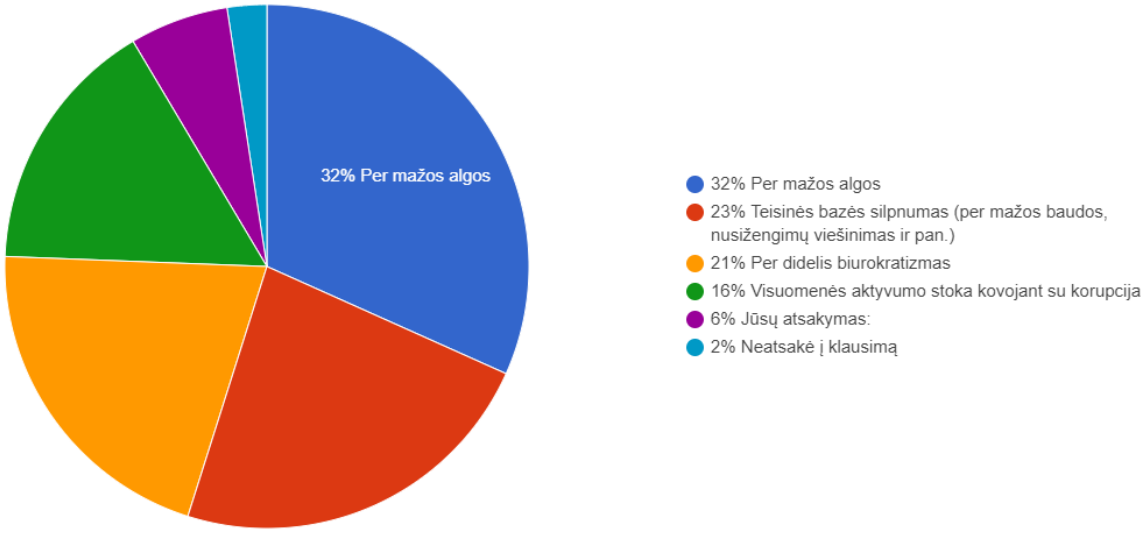
Siekiant nustatyti Administracijos darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, įvertinti antikorupcinio sąmoningumo raidą ir nustatyti pokytį po ankstesnio tyrimo buvo pasirinkta anoniminė apklausa. Apklausoje klausimai parinkti atsižvelgiant į 2023 m. Administracijoje vykusią apklausą. Apklausą sudarė 24 klausimai, dalis klausimų buvo uždari, juose respondentai galėjo pasirinkti vieną iš siūlomų atsakymų variantų, dalis – atviri, todėl buvo galima pasirinkti kelis iš pasiūlytų atsakymų variantų ir (ar) įrašyti savo variantą.

Susipažinti su ankstesnės, 2023 m. Administracijos darbuotojų atsparumo korupcijai lygio nustatymo ir veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybės, apklausos rezultatais galima Varėnos rajono savivaldybės interneto svetainėje www.varena.lt.

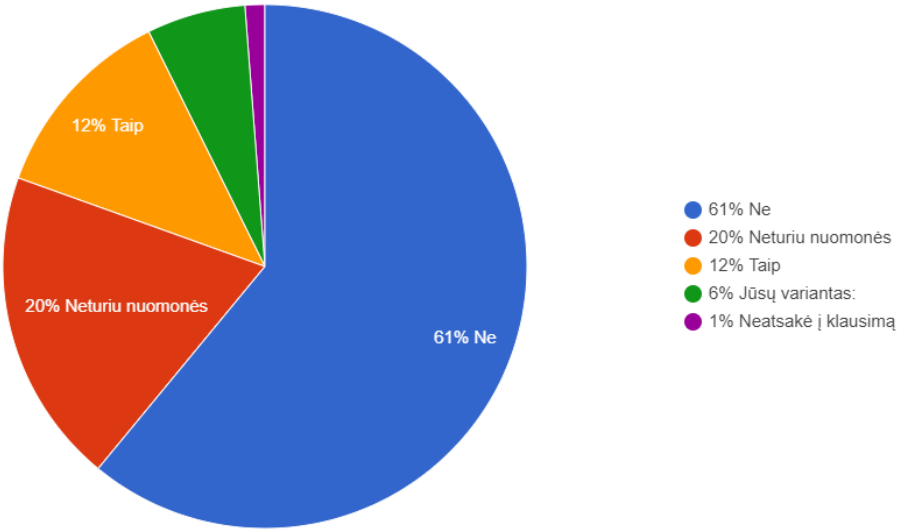
Apklausoje buvo kviečiami dalyvauti visi Administracijos darbuotojai. Iš viso Apklausoje dalyvavo 82 respondentai. Nepaisant to, kad Apklausoje dalyvavo daugiau Administracijos darbuotojų nei 2023 metais (2023 m. – 70 respondentų), įsitraukimas vis dar mažas (apie 40 % visų darbuotojų).

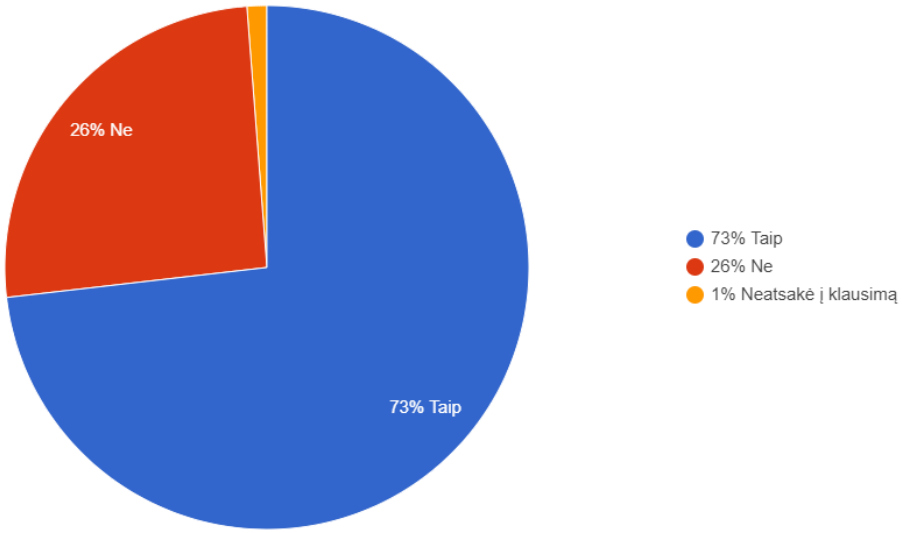
Didžiausia korupcijos paplitimo priežastimi apklaustieji nurodė mažus atlyginimus, antroje vietoje – teisinės bazės silpnumą (per mažos baudos, nusižengimų viešinimas). Svarbu paminėti, kad 2023 m. apklausoje maži atlyginimai užėmė tik trečia vietą.

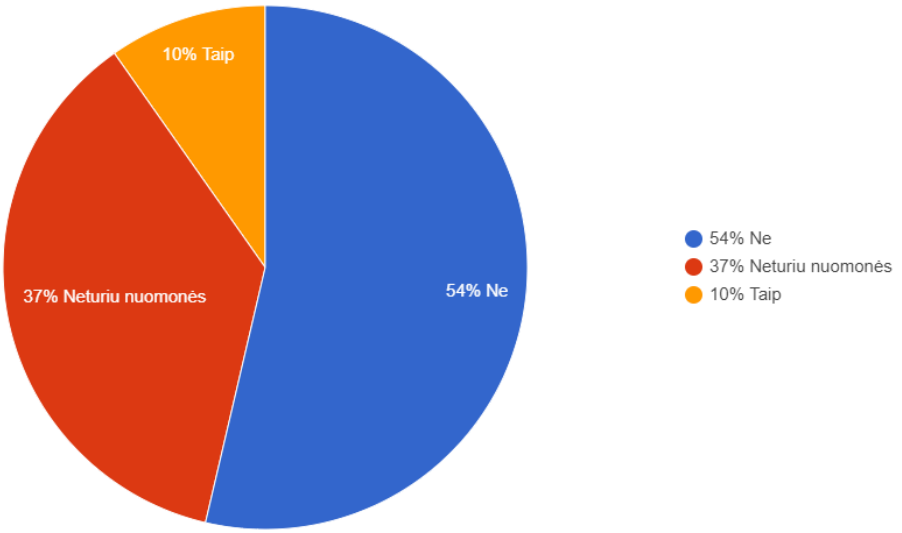
Į klausimą, ar kyšio davimas padeda spręsti problemą 61 % atsakė „ne“, kas yra daugiau nei 2023 metų apklausoje (2023 m. – 50 %).

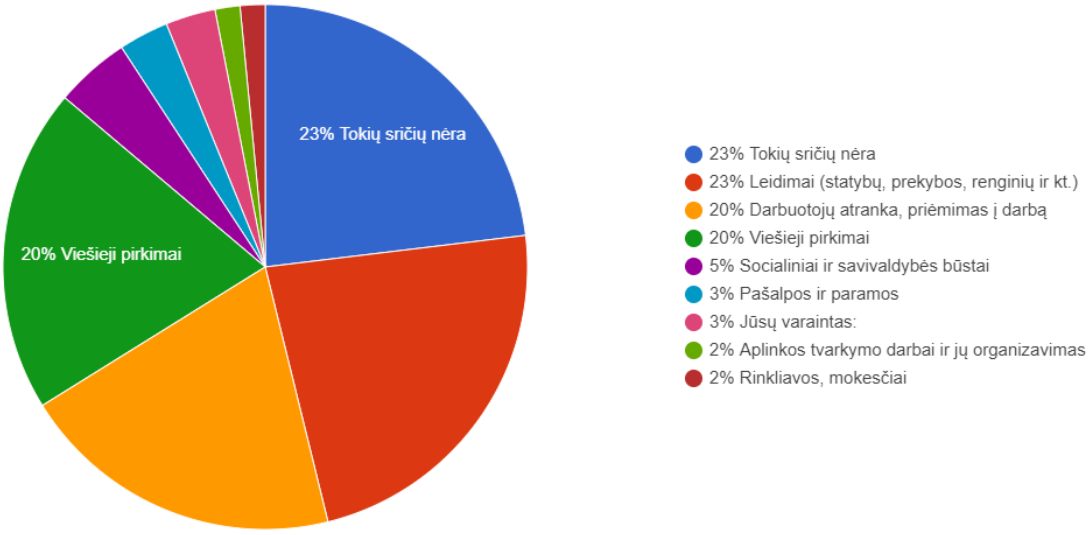
Svarbu paminėti, kad Apklausoje net 73 % respondentų pažymėjo, kad yra girdėję apie Administracijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones. Tai yra ryškus skirtumas lyginant su 2023 m. apklausa, kurioje tik 44 % atsakiusių teigė, jog žino apie korupcijos prevencijos priemones.

Apklausoje atsakant į klausimą, ar Administracijoje yra paplitusi korupcija, 10 % darbuotojų pasisakė, kad „Taip“ (2023 m. apklausoje – 2,9 %).

Siekiant išsiaiškinti veiklos sritis, kuriose, darbuotoju nuomone, egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo pateikti įvairūs atsakymų variantai, taip pat galimybė įrašyti savo variantą. 23 % respondentų pažymėjo, kad tokių sričių nėra, tiek pat apklaustųjų pažymėjo ir leidimų išdavimo sritį, darbuotojų atranką ir viešuosius pirkimus – po 20 proc.

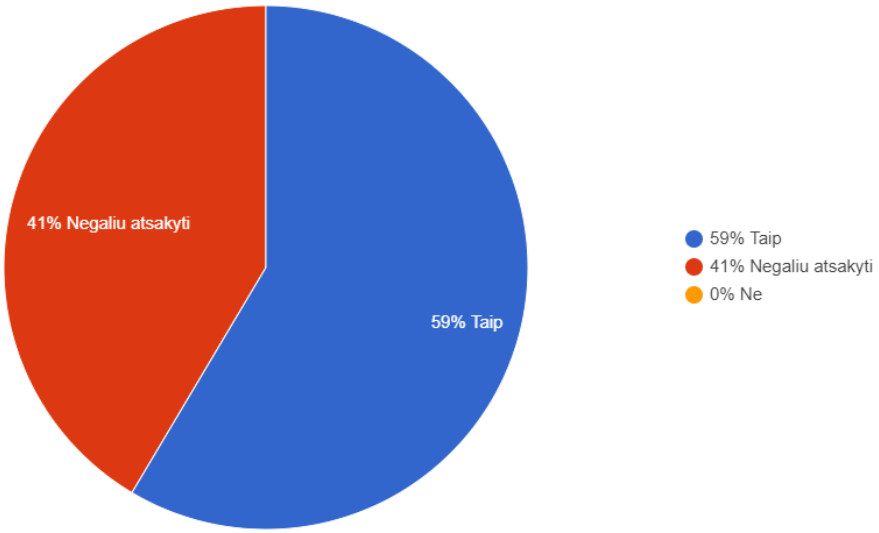
Atvirame klausime, kaip, respondentų nuomone, nurodytose srityse gali pasireikšti korupcija, respondentai nurodė :

- *Eilių klastojimas, pajamų slėpimas, nepotizmas, pareigybių pritaikymas;*
- *Galima pasirinkti laimėtojus, duoti kyšį už statybų leidimus;*
- *Kai be konkurso ir atrankos įdarbinami arba paskiriami darbuotojai į aukštas darbo pozicijas;*
- *Dirbtinai mažinama konkurencija. Leidimų išdavimas subjektams, kurie neatitinka reikalavimų, pasinaudojant asmeninėmis pažintimis. Pagreitina procesus darbams vykti greičiau;*
- *Kyšiai už palankų sprendimą, nepotizmas;*
- *Suinteresuoti asmenys gali tokiu būdu siekti jiems palankaus sprendimo;*
- *Naudojantis ryšiais gali pasireikšti ir neskaidrūs pirkimai, leidimų išdavimas, kuomet tam tikri asmenys „užsimerkia“ ir praleidžia pažeidimus ar pan. Priimant į darbą asmenis „Saviems“ žmonėms, arba „tam, kam reikia“, gali būti pritaikomos pareigybės ar jų aprašymai, ypač vadovaujančiose pozicijose;*
- *Pasirenkamas iš anksto reikalingas tiekėjas;*
- *kad pareigybių pritaikymas, laimėtojų pasirinkimas, kyšiai už statybų leidimus, pasirenkamas tiekėjas, dirbtinai mažinama konkurencija, kyšiai už palankų sprendimą ir kt.*

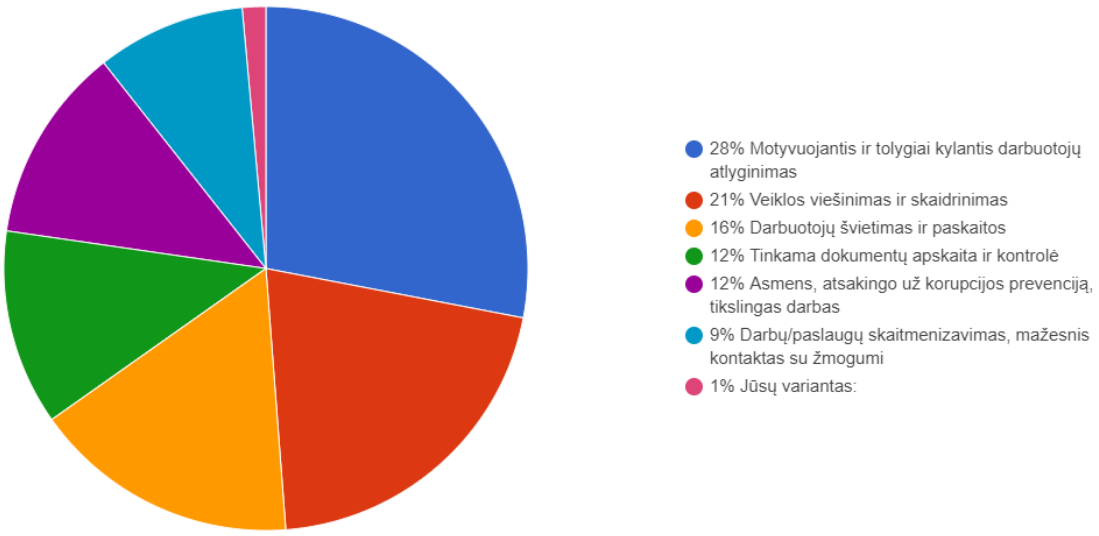
2023 m. apklausoje atsakant į šį klausimą daugiausiai respondentų nurodė statybų leidimų išdavimo sritį (20%), o kitas sritis ženkliai mažiau.

Labai svarbu paminėti, kad 2023 m. apklausos atvirame klausime apie sritis, kuriose gali pasireikšti korupcija, buvo pateikta 19 atsakymų, iš kurių 1 buvo „politiniai sprendimai“ ir 1 „kur dideli pinigai, ten ir korupcija“, o likę 17 apie tai, kad korupcijos nėra arba nesu susidūręs. Tuo tarpu 2026 m. – 14 atviro klausimo atsakymų buvo susiję su konkrečiomis sritimis ir veikla. Tai rodo, kad didėja Administracijos darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas ir gebėjimas identifikuoti sritis, kuriose gali pasireikšti korupcija.

Apklausoje buvo klausiama, ar susidūrus su korupcijos apraiškomis apie tai praneštumėte, į tai teigiamai atsakė 59 % respondentų ir nei vienas nenurodė, kad nepraneštų.

Dėl efektyviausių priemonių korupcijos mažinimui respondentų nuomonė nepasikeitė, lyginant su 2023 m. apklausa, – svarbus motyvuojantis ir tolygiai kylantis atlyginimas bei veiklos viešinimas ir skaidrumas.

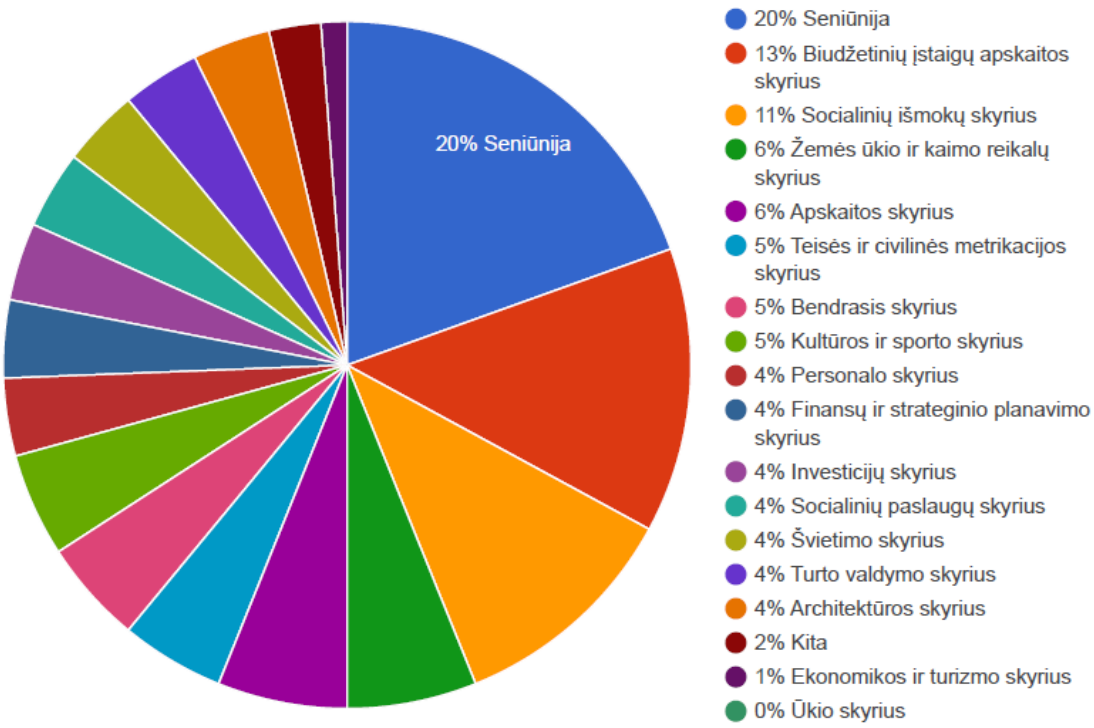
Apibendrinant Apklausos rezultatus ir lyginamąją analizę su 2023 metais vykdyta apklausa, teikiami pastebėjimai:

- reguliarūs informaciniai pranešimai, kvietimai į mokymus ir kitokios korupcijos prevencijos veiklos didina darbuotojų žinias apie korupcijos prevencijos priemones ir atsparumą korupcijai;
- atsižvelgiant į didesnį respondentų skaičių, į žymiai didesnį atvirų klausimų atsakymų kiekį, galima pagrįstai teigti, kad Administracijos darbuotojai yra suinteresuoti dirbti korupcijai atsparioje aplinkoje, prisidėti prie galimo korupcijos pasireiškimo šalinimo, todėl atsparumo korupcijai lygis didėja;
- 2026 m. kaip ir 2023 m. išlieka tos pačios sritys, kuriose, pasak Administracijos darbuotojų, matoma didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė – leidimų išdavimas, viešieji pirkimai. 2023 m. apklausoje personalo atrankos srities pasirinkimo nebuvo, tačiau 2026 m. įtraukus šią sritį, ji taip pat buvo priskiriama prie srities, kurioje galima didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė.

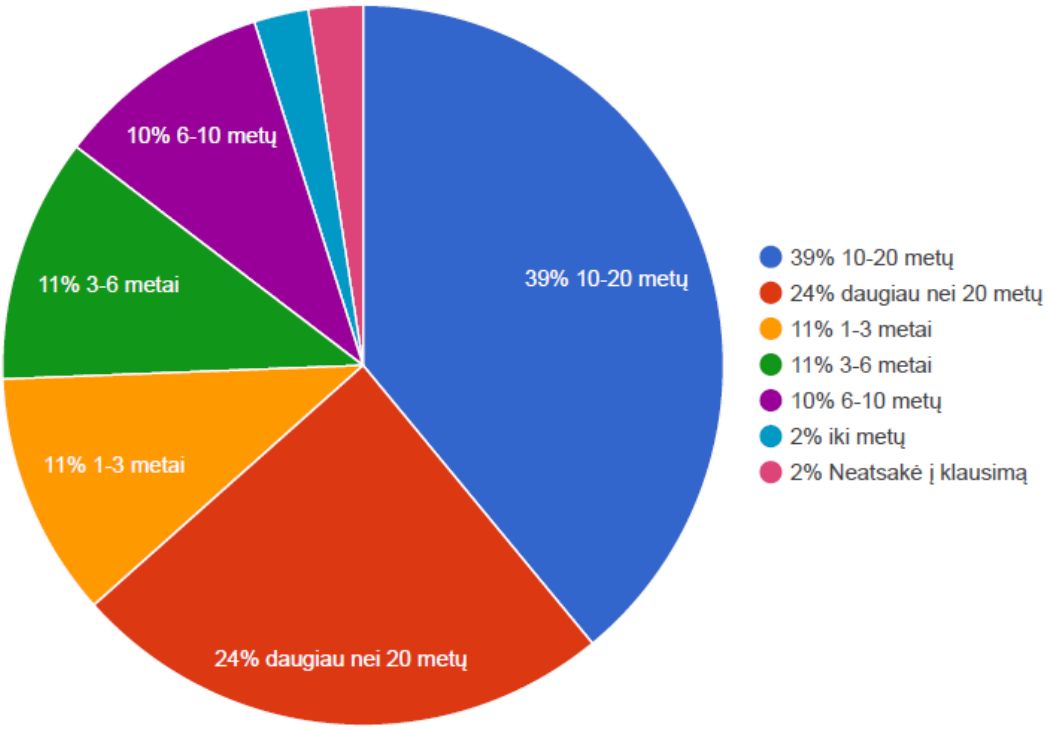
Žemiau pateikiami visi Apklausos klausimai ir rezultatai.

DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ IR DARBUOTOJŲ ATSPARUMO KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMO

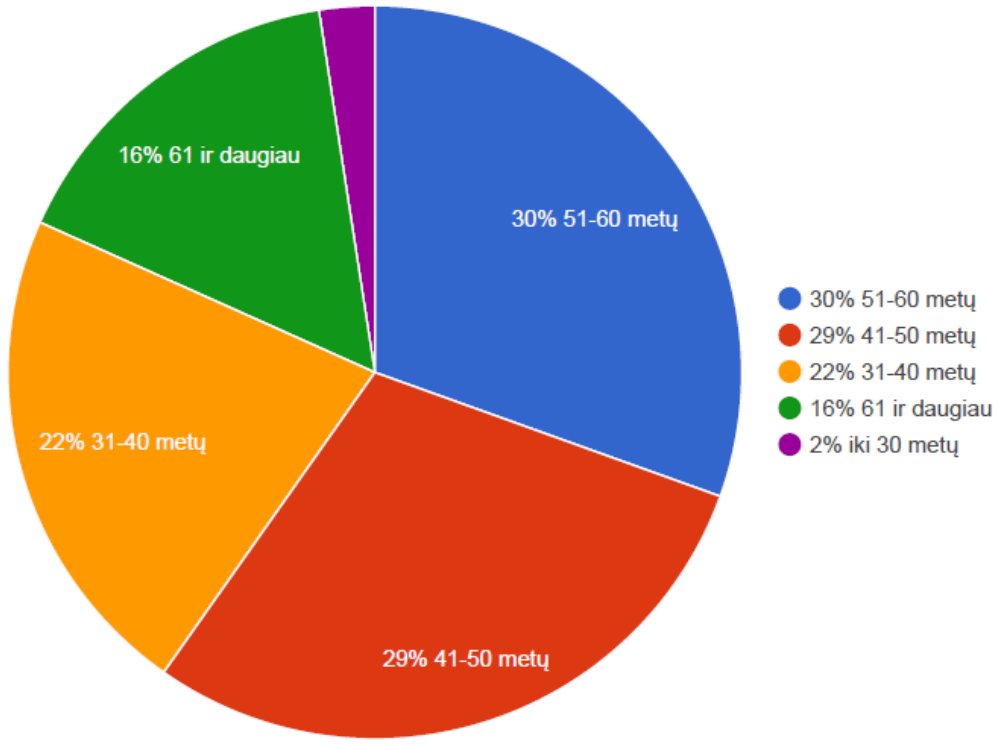
Jūsų darbo vieta:

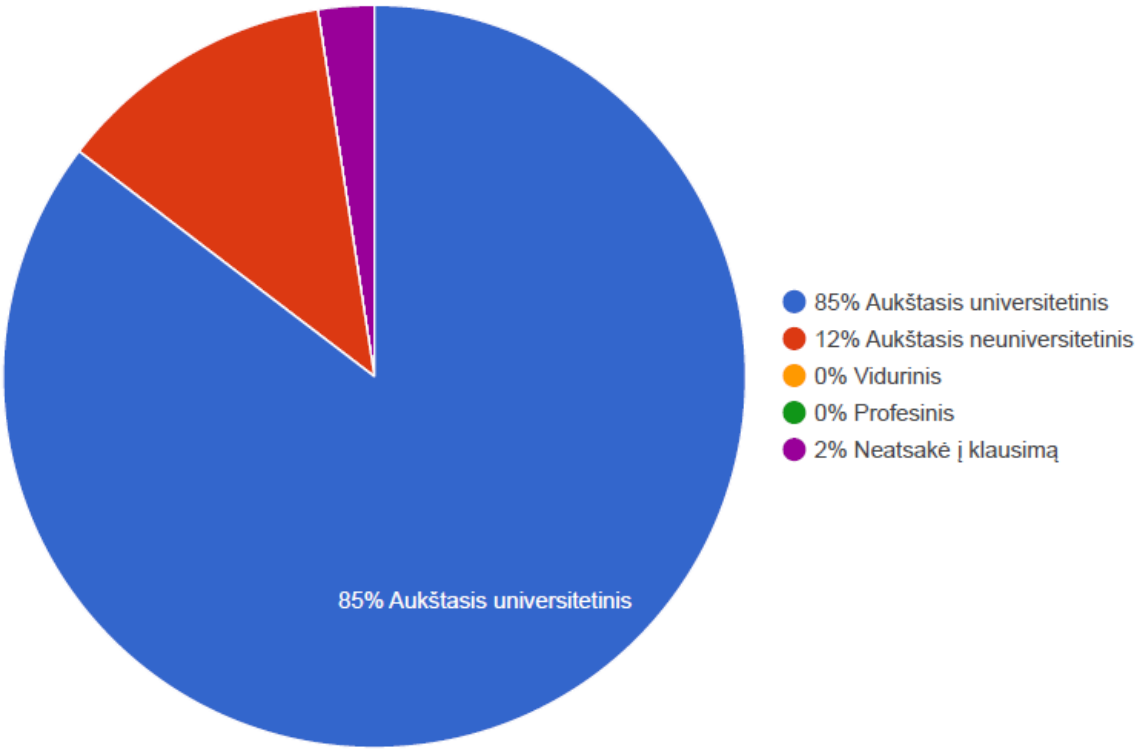
Jūsų darbo stažas:

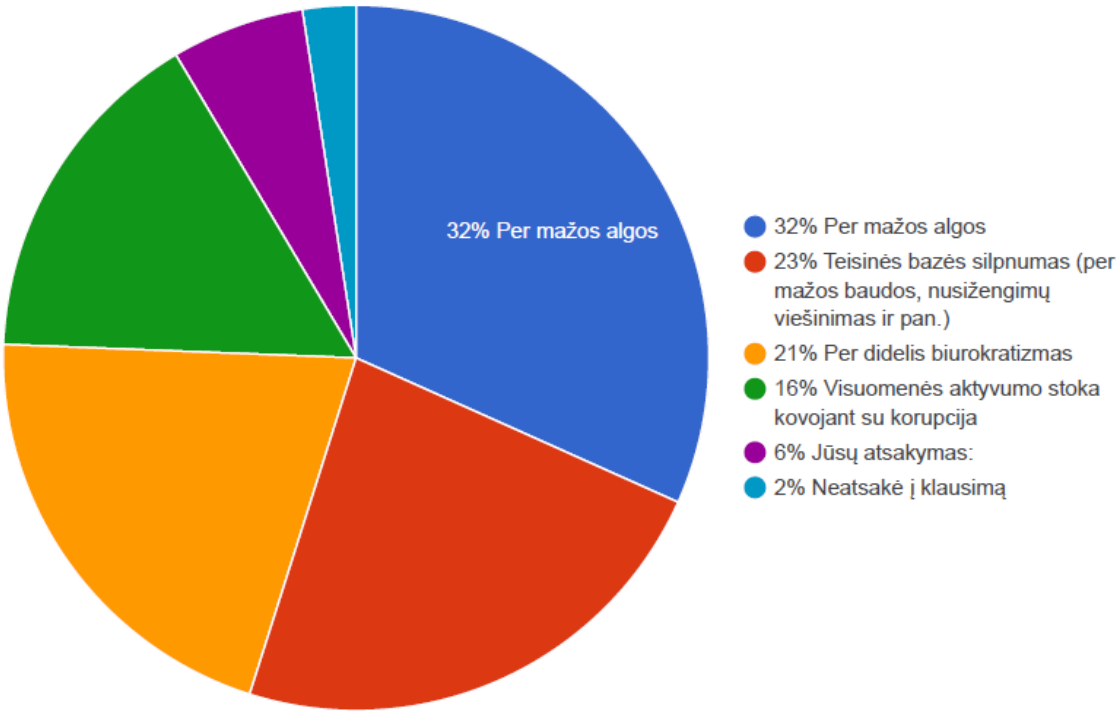
Jūsų amžius:

16% 61 ir daugiau
30% 51-60 metų
22% 31-40 metų
29% 41-50 metų
30% 51-60 metų
29% 41-50 metų
22% 31-40 metų
16% 61 ir daugiau
2% iki 30 metų

Jūsų išsilavinimas:

Kokios, Jūsų nuomone, yra korupcijos paplitimo priežastys?

Jūsų atsakymas:

seni įpročiai

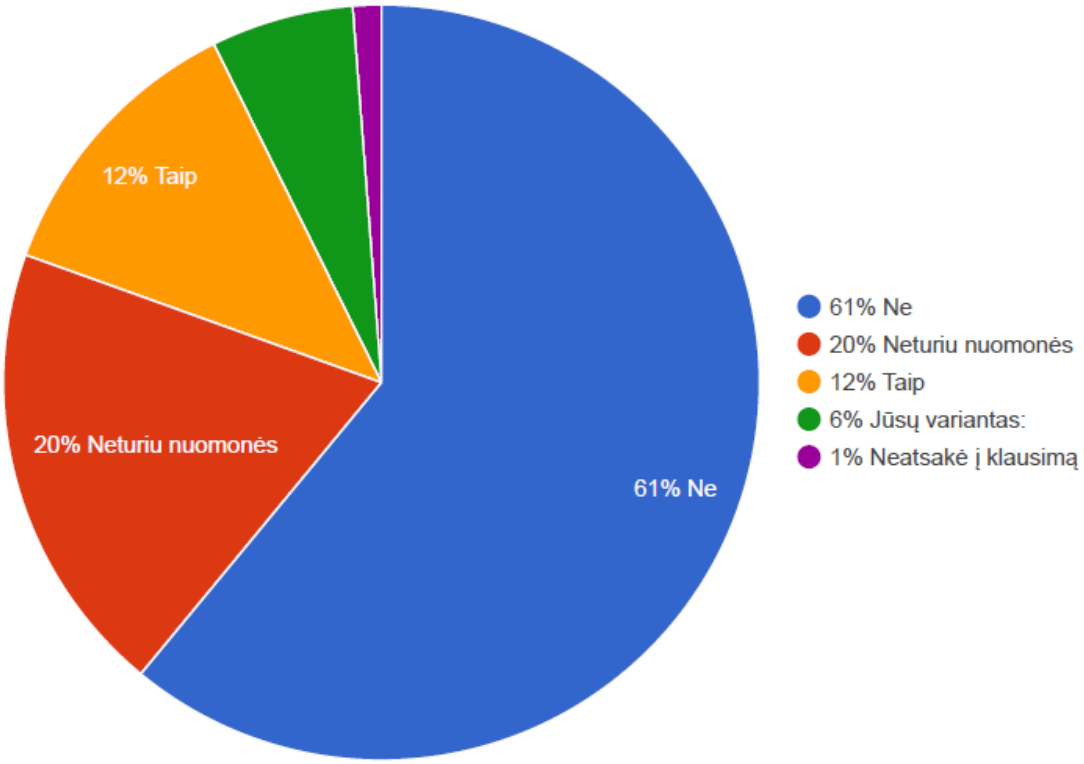
Nežnau

Žmogaus gobšumas

Visi atsakymai teisingi

Teisinės bazės silpnumas - bausmės neišvengiamumo trūkumas.

Ar kyšio davimas, Jūsų nuomone, padeda spręsti problema?

Jūsų variantas:

Padeda kai kuriais aatvjais, deja

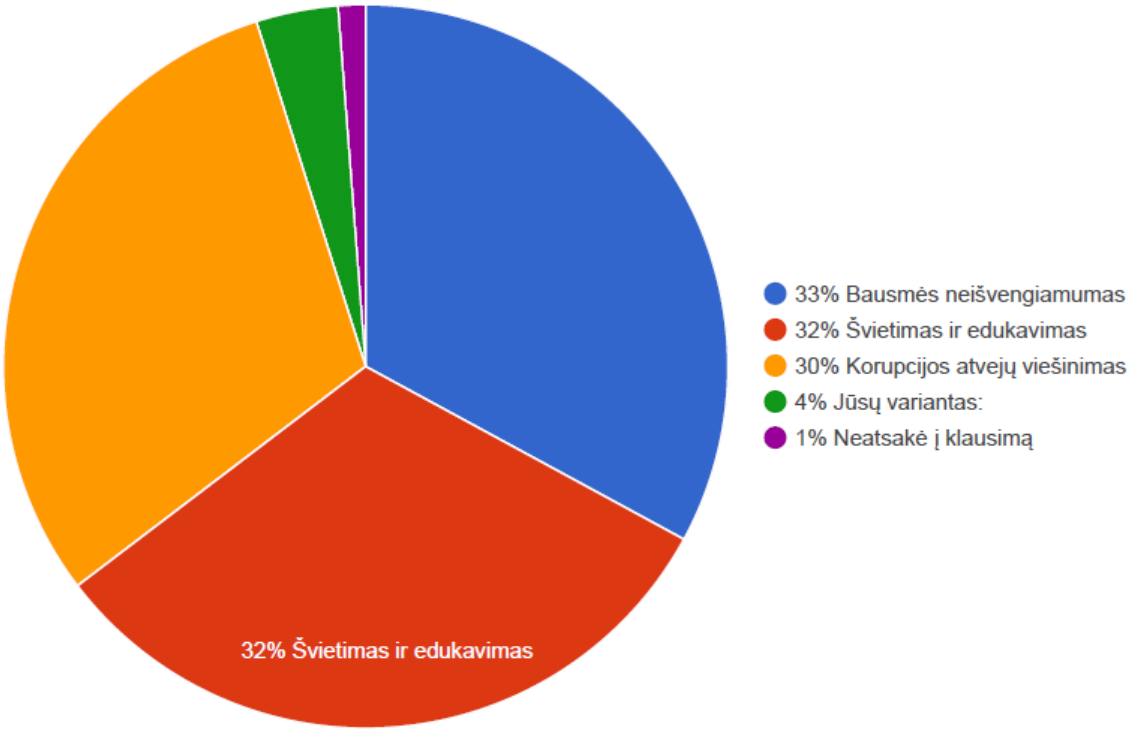
Teoriškai - neturėtų išspręsti, praktiškai - galbūt išsprendžia.

Kartais padeda, dažniausiai ne.

Kartais

Kartais

Kokios priemonės, Jūsų manymu, labiausiai mažina korupcijos pasireiškimą?

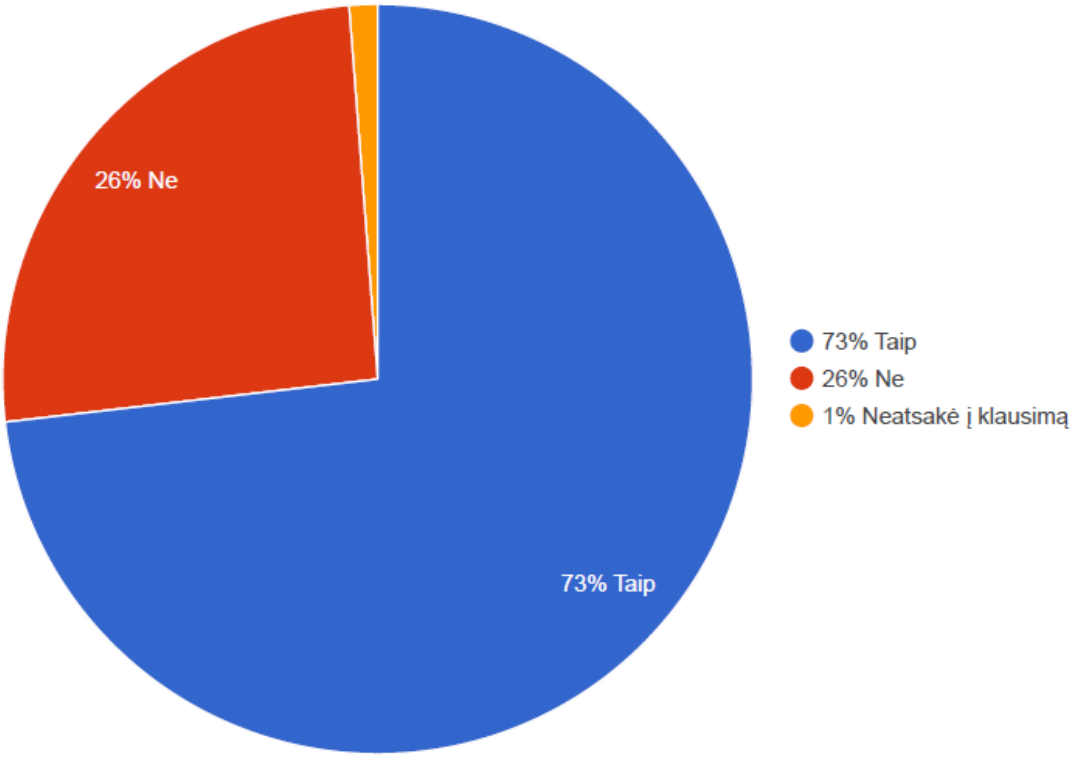
Jūsų variantas:

Visos pateikti atsakymai

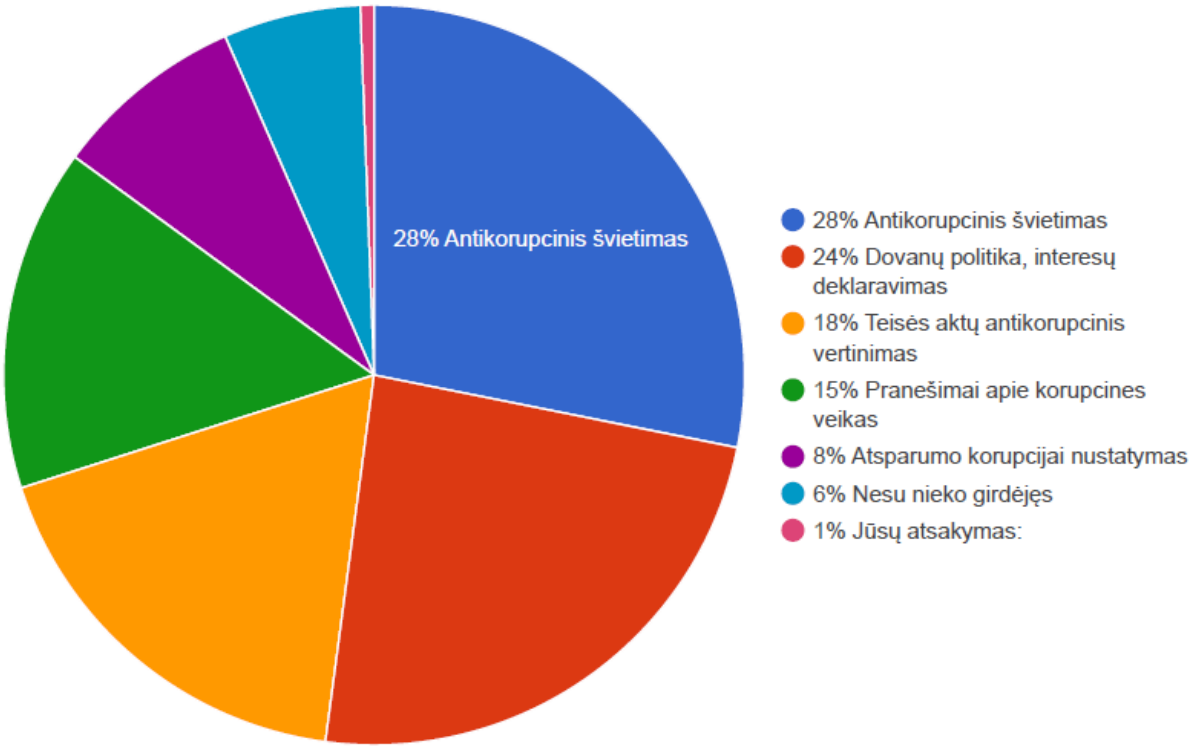
Elektroninės paslaugos, popierinių dokumentų atsisakymas.

Visi atsakymai teisingi

Ar esate girdėję apie Administracijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

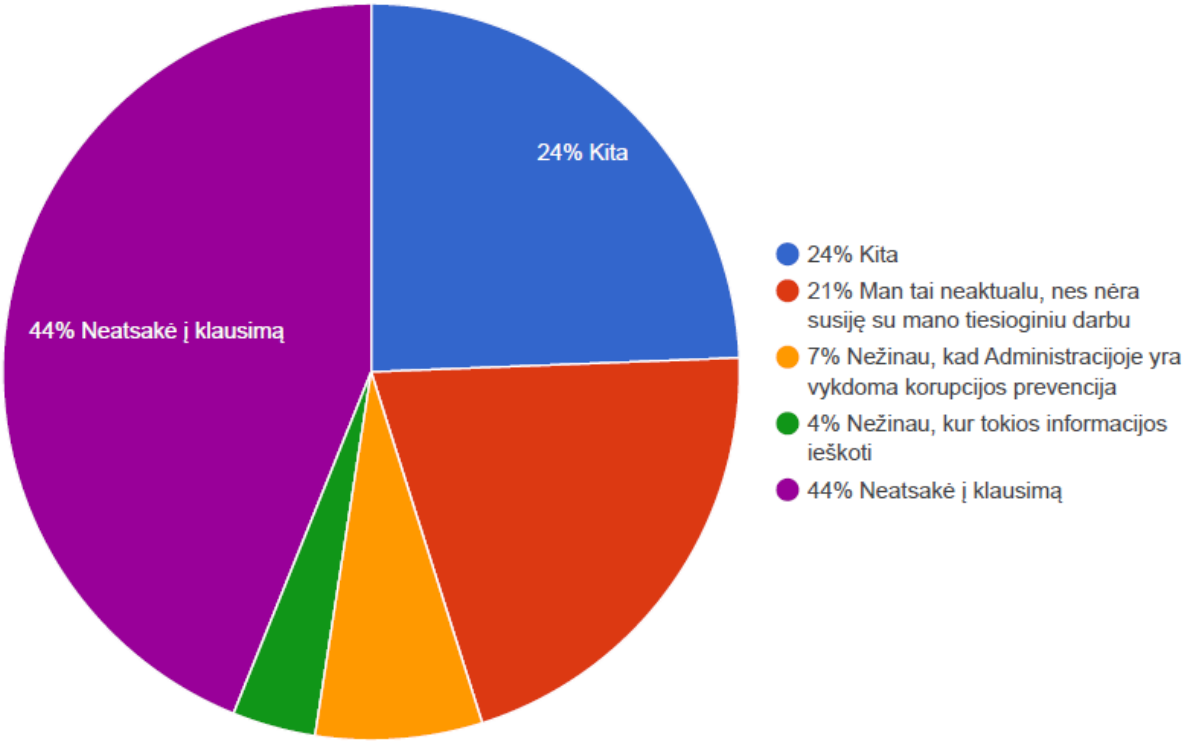
Prašome nurodyti, apie kokias korupcijos prevencijos priemones esate girdėję (galimi keli variantai, įrašyti):

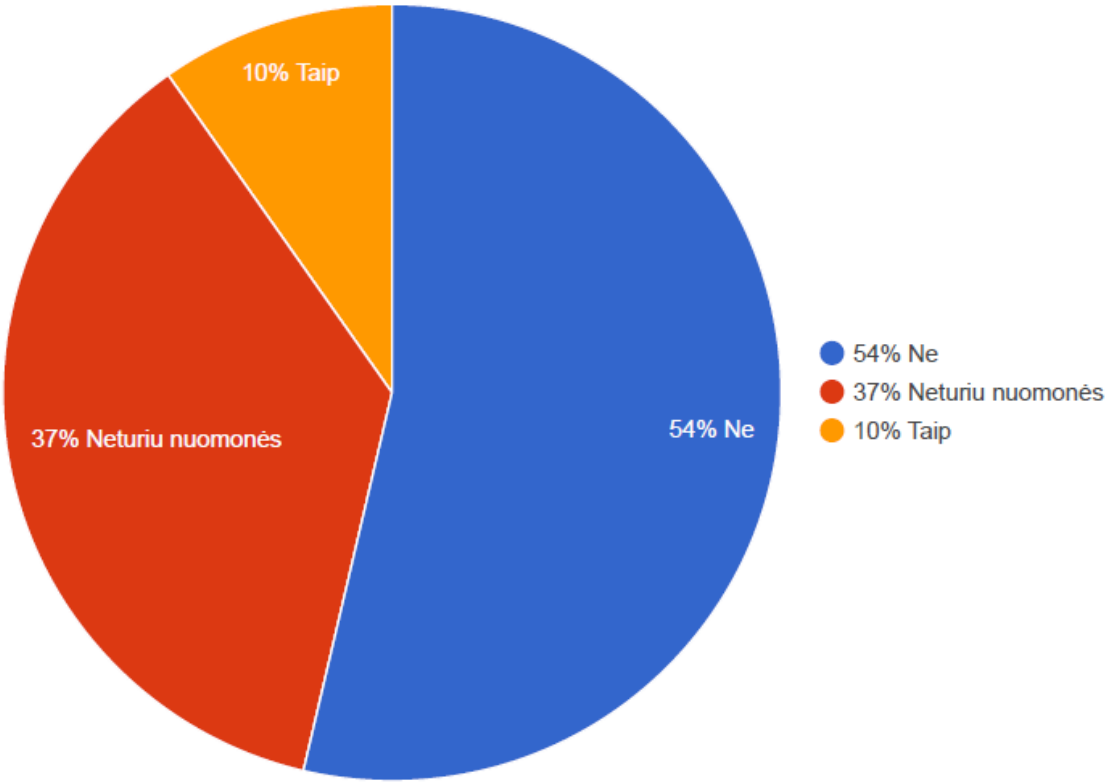
Jūsų atsakymas:

Antikorupcinis švietimas, Dovanų politika, interesų deklaravimas, atsparumo korupcijai nustatymas

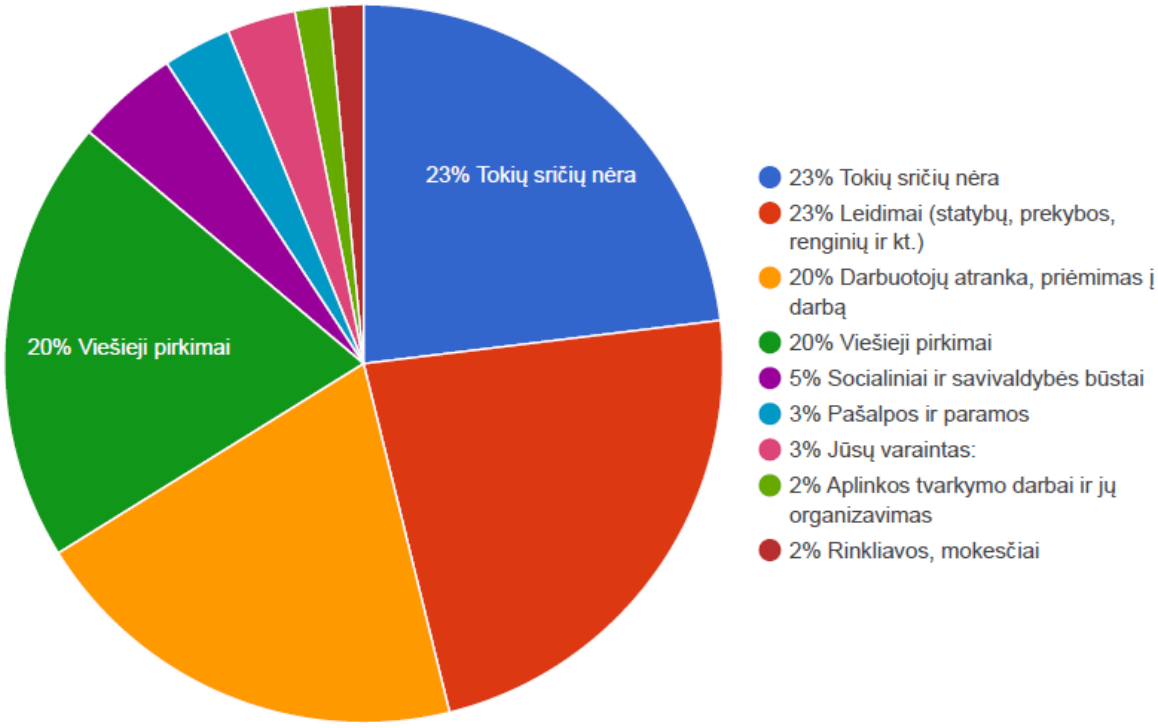
Jei nesate girdėję apie Administracijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nurodykite galimas priežastis:

Ar manote, kad Administracijoje yra paplitusi korupcija?

Administracijos veiklos sritys, kuriose, Jūsų nuomone, egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė (galimi keli variantai, jūsų variantas):

Jūsų varaintas:

Už tam tikrų veiksmų atlikimą

Neturiu nuomonės

Nežinau

Neturiu nuomonės

Kaip, Jūsų nuomone, nurodytose srityse gali pasireikšti korupcija (įrašyti)?

Eilių klastojimas, pajamų slėpimas, nepotizmas, pareigybių pritaikymas

Neturiu nuomonės

Galima pasirinkti laimėtojus, duoti kyšį už statybų leidimus

-

-

Pasirenkamas iš anksto reikalingas tiekėjas

Pinigų davimas už paslaugą.

.

nežinaiu

Kai be konkurso ir atrankos įdarbinami arba paskiriami darbuotojai į aukštas darbo pozicijas

Dovanomis

Pagreitina procesus

Dirbtinai mažinama konkurencija. Leidimų išdavimas subjektams, kurie neatitinka reikalavimų, pasinaudojant asmeninėmis pažintimis. Pagreitina procesus darbams vykti greičiau.

Nežinau

Nepasireiškia

dovanos

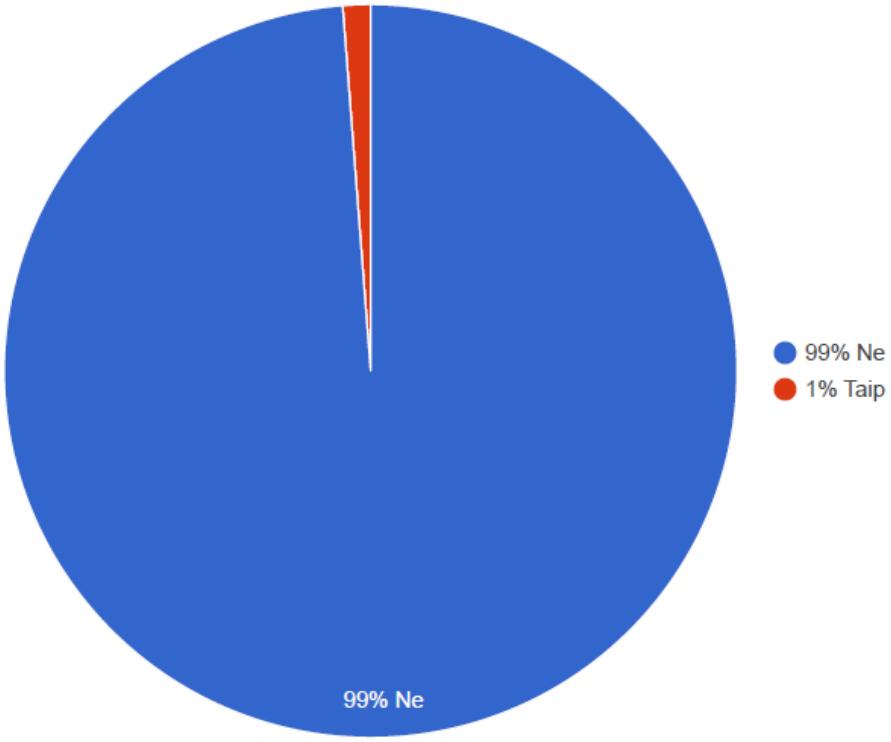
-

gaunant vadinamus "atkatus"

Kyšiai už palankų sprendimą, nepotizmas.

-

Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis, ar buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija?

Suinteresuoti asmenys gali tokiu būdu siekti jiems palankaus sprendimo.

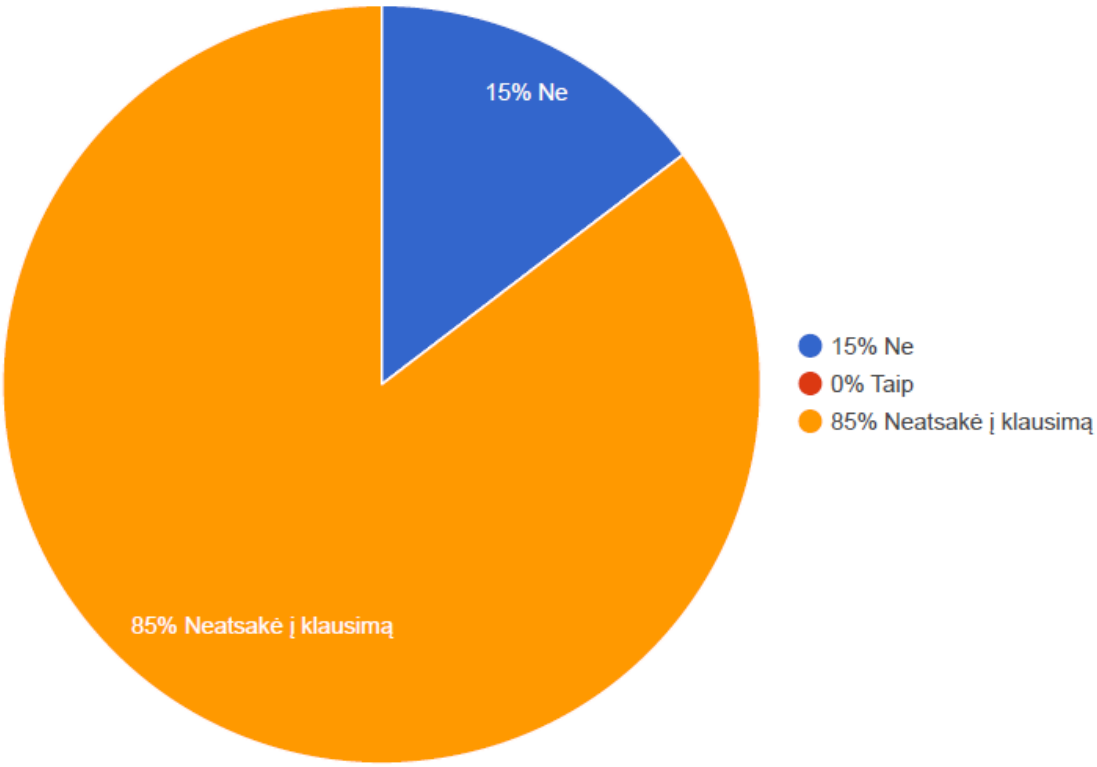
Neturiu nuomonės

Naudojantis ryšiais gali pasireikšti ir neskaidrūs pirkimai, leidimų išdavimas, kuomet tam tikri asmenys "užsimerkia" ir praleidžia pažeidimus ar pan. Priimant į darbą asmenis "Saviems" žmonėms, arba "tam, kam reikia" gali būti pritaikomos pareigybės ar jų aprašymai, ypač vadovaujančiose pozicijose..

Priimami tam tikri sprendimai.

-

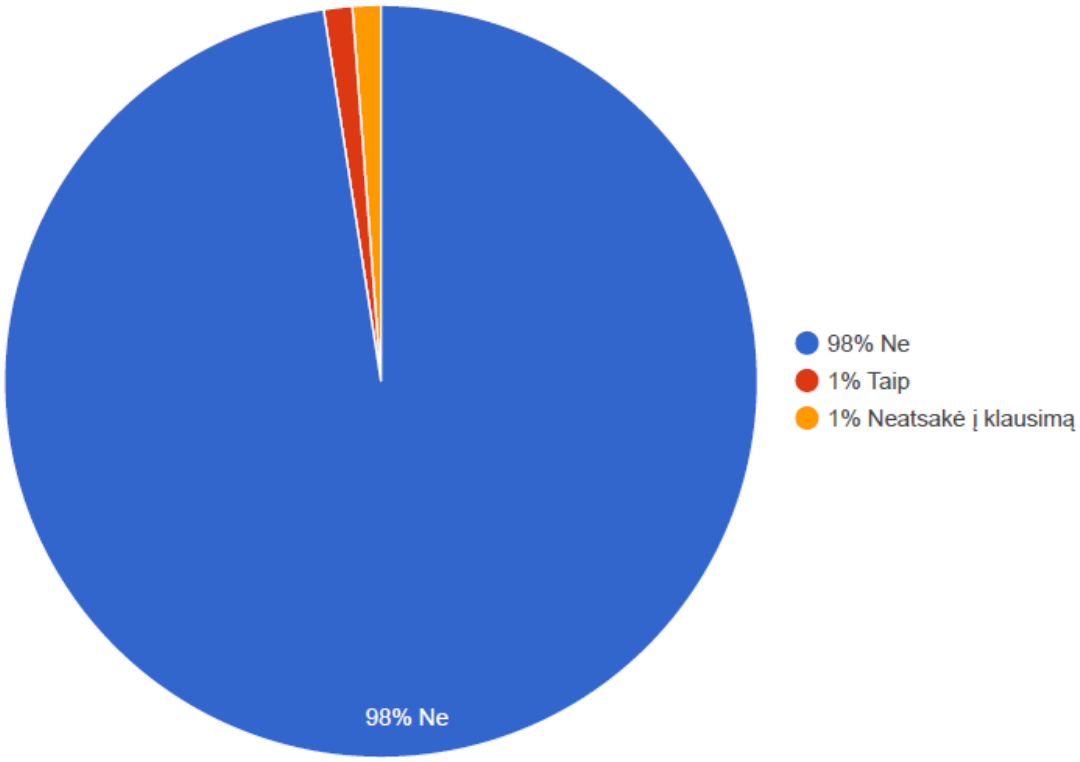
Atsakius „TAIP“, ar kam nors pranešėte apie tai?

Atsakius „TAIP“, prašome trumpai pristatyti situaciją:

-

Ar Administracijoje esate susidūrę su situacija kai nežinojote, ar tai kyšis ar dovana, paslauga, teigiamas gestas?

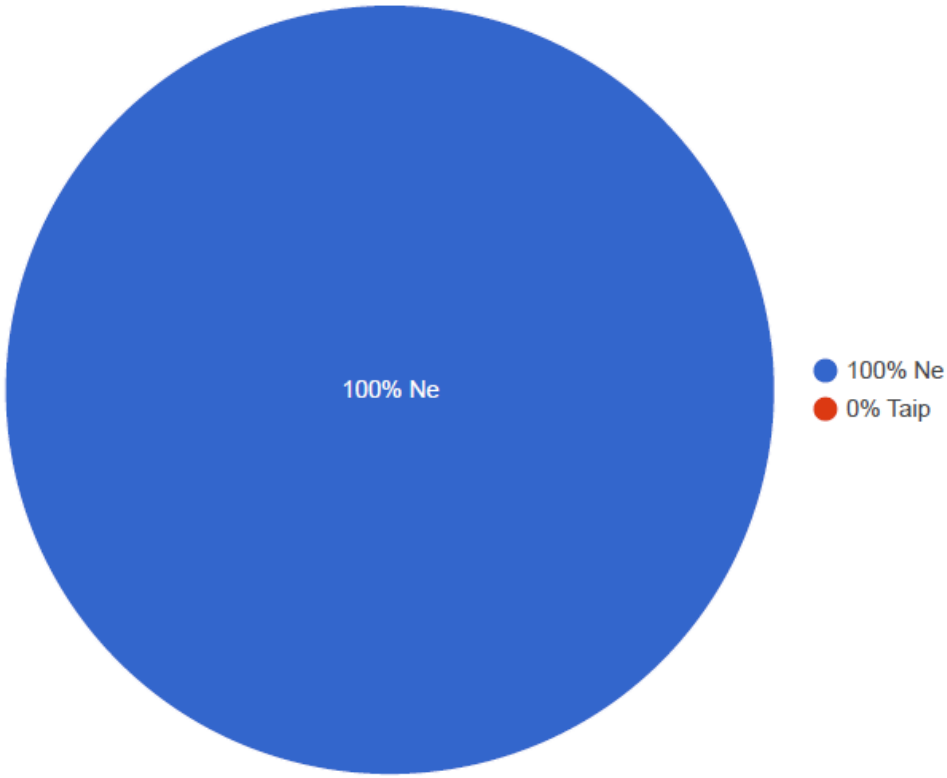

Atsakius „TAIP“, prašome trumpai pristatyti situaciją:

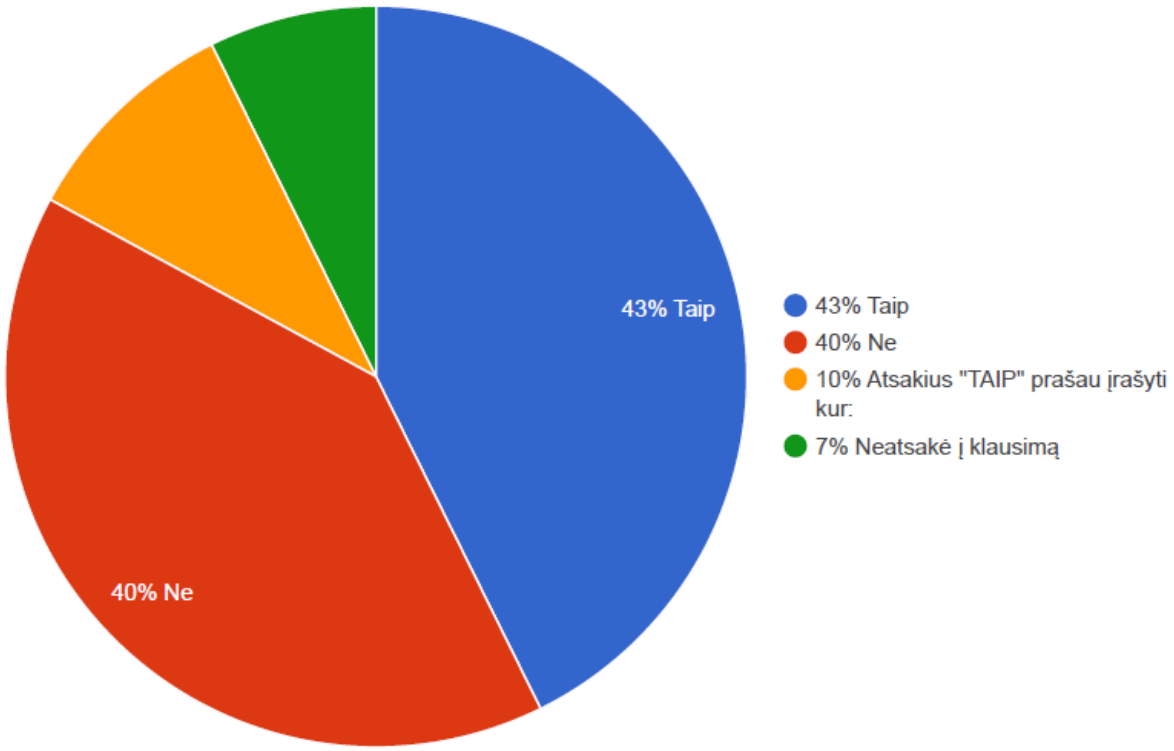
-

Saldainių dėžutė, kava paliekama interesanto išeinant iš kabineto kaip padėka

Ar yra buvę situacijų, kai Jūs ar Jūsų kolega prašėte kyšio?

Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?

Atsakius "TAIP" prašau įrašyti kur:

STT, prokuratūra

Į specialiasias tarnybas

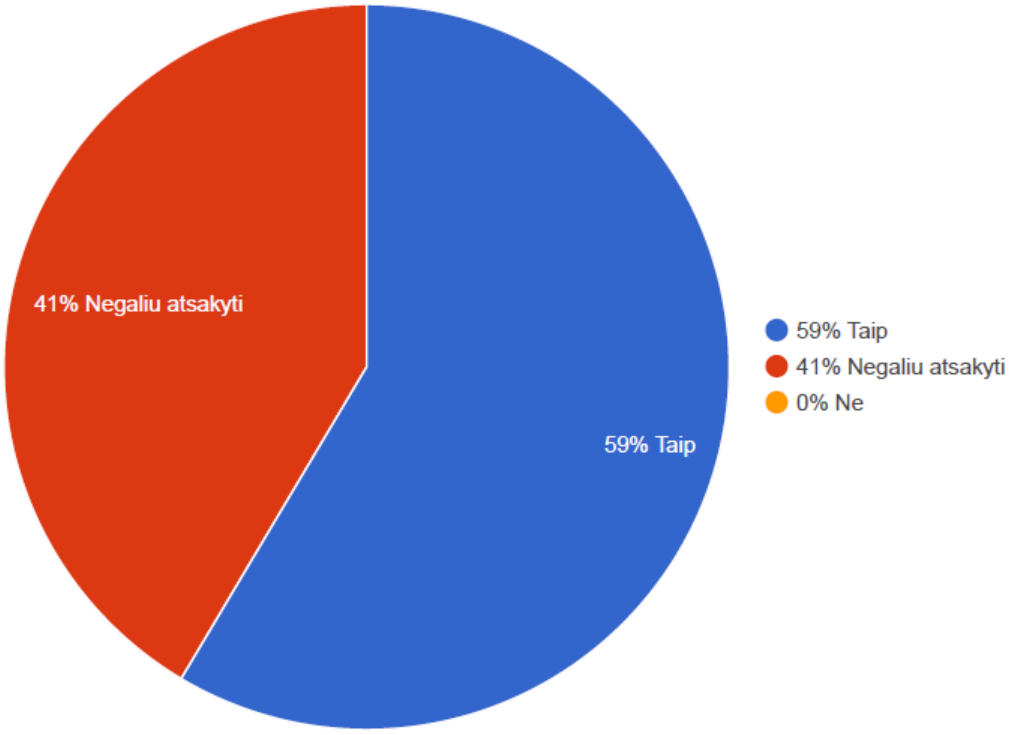
STT

Tiesioginiams vadovams

Susidūrus su atveju ieškočiau informacijos

STT

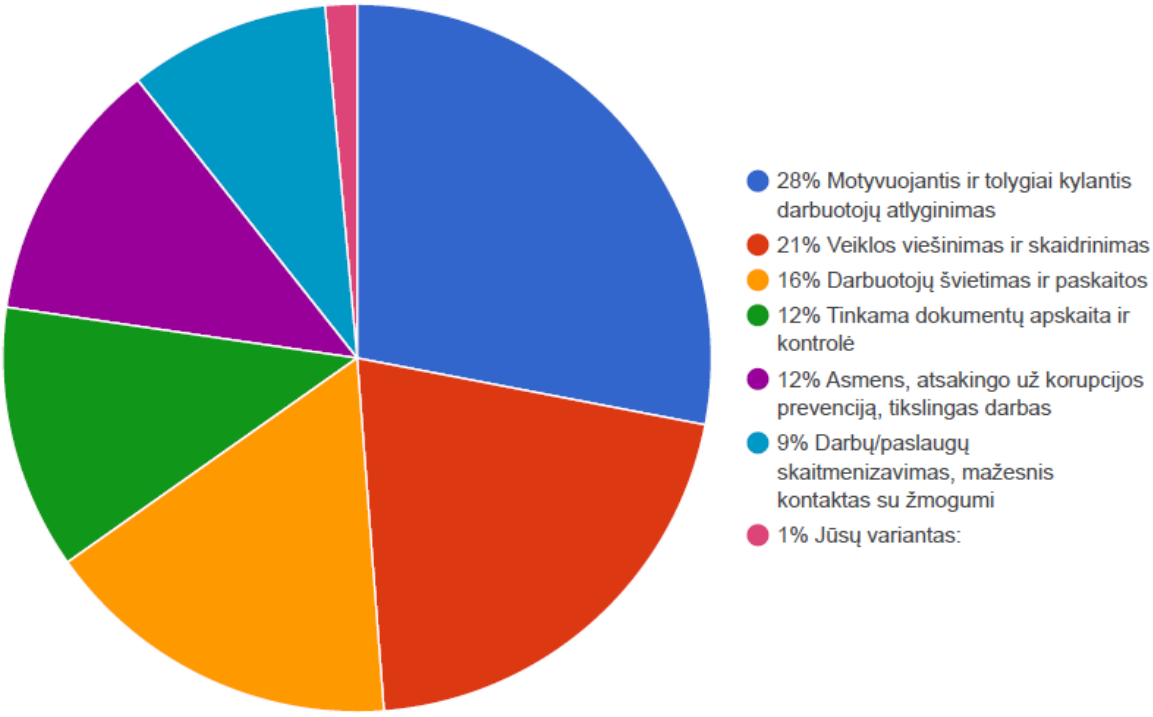
Jeigu ateityje susidurtumėte su korupcijos apraiškomis Administracijoje, ar apie tai praneštumėte?

Jeigu atsakėte „NE“, kodėl apie tai nepraneštumėte?

-

Nurodykite, Jūsų nuomone, efektyviausias priemones korupcijos pasireiškimo mažinimui Administracijoje (galimi keli variantai):

Jūsų variantas:

Pagal aiškius standasrtus taikmas DU.

Manau mūsų administracijoje korupcijos nėra

Visi variantai